

Motion till riksdagen 2010/11:N329

av Lise Nordin m.fl. (MP)

Enklare och tydligare regler för förnybar elproduktion m.m.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med ett lagförslag som ger alla mindre elleverantörer rätt till nettomätning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att nettomätningen ska regleras kvartalsvis.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att mindre elproducenter som levererar mer el än sin egen elkonsumention ej avkrävs att betala nätavgift i efterhand.
4. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med ett lagförslag om ett system med fast pris på el levererad från små anläggningar för förnybar elproduktion.

Motivering

Småskalig produktion av el har stor potential i Sverige. Redan i dag väljer fler och fler husägare att sätta upp vindsnurror eller solcellsanläggningar för att täcka delar av eller hela sitt elbehov. Samtidigt ligger Sverige långt efter länder som Tyskland och Spanien där utbyggnaden av småskalig elproduktion kommit betydligt längre. Genom att göra det enklare och lönsammare för småskalig elproduktion frigör man kapital och kreativitet hos ett stort antal hushåll för att snabbt bygga ut förnybar elproduktion. Därigenom minskar beroendet av icke förnybar elproduktion som kärnkraft samtidigt som de stora elbolagens dominerande ställning på elmarknaden försvagas. Egen produktion av el uppmärksammar även hushållen på vilka konsekvenser produktion och konsumtion av el får och uppmuntrar därmed också till hushållning med energi.

Fel! Okänt namn på

Nettomätning

Det snabbaste och mest effektiva sättet att öka intresset för egenproducerad el är att ge alla mindre elleverantörer rätt till nettomätning. Nettomätning innebär att den småskaliga elproducenten får kvitta den överskottsdel som levereras ut på elnätet vid hög elproduktion mot den el som köps in när den egna produktionen är låg. Små elproducenter får alltså sälja el till nätet till samma pris som man betalar vid sin elförbrukning, vilket ger en hög ersättning eftersom elpriset med skatter och avgifter ligger på ca 1,30 kr per kWh. Den största fördelen för elproducenten är att man då kan använda elnätet som ett energilager och därigenom jämna ut variationer i sin egen elproduktion. En lag om nettomätning ger alltså småskaliga producenter laglig rätt att kräva nettomätning av det lokala elnätsföretaget. Som elabonnent ska man inte behöva vara beroende av de lokala elnätsbolagens goda vilja. Redan i dag erbjuds nettomätning av vissa elnätsbolag i Sverige medan andra bolag valt att inte ge någon ersättning alls för den el som levereras ut på nätet från små anläggningar. Man får, eller tar, alltså elen gratis. Det är för oss orimligt att ens bostadsort och det lokala nätbolagets inställning ska avgöra om man får betalt för den vara man producerar. Det borde därför vara en självklarhet att lagstiftningen ger alla mindre elproducenter rätt till nettomätning oavsett vilken nätoperatör man råkar vara ansluten till.

I den statliga utredningen Bättre kontakt via nätet (SOU 2008:13) föreslås att den småskaliga elproducentens produktion och konsumtion kvittas månadsvis. Det innebär att de timmar under en månad man levererar el till nätet jämnas ut mot de timmar man tar ut el från elnätet. I de flesta elproduktionsanläggningar kommer det vid goda produktionsförhållanden att bli en överskottsproduktion per timme vid vissa tillfällen, men sett över en hel månad blir resultatet en nettokonsumtion. Regeringen föreslår i stället timmätning, vilket gör att nettodebiteringen inom månaden helt försvinner. Vi anser i motsats till regeringen att nettomätning ska uppmuntras och anser därför att tiden för kvittning av konsumtion och produktion i stället ska förlängas till att gälla kvartalsvis. På så sätt ges ännu bättre förutsättningar för enskilda producenter att under kvartalet vara nettokonsumenter.

Nätavgift i efterhand

Med dagens system kan man som småskalig elproducent straffas om ens anläggning skulle producera några kWh mer än hushållet konsumerar. Det är ofta svårt för en mindre elproducent att exakt avväga så att ens produktion inte överstiger den egna konsumtionen, vilket kan leda till att små elproducenter tvingas stänga av sitt vindkraftverk eller sin solcellsanläggning under delar av året om det visar sig att produktionstakten blivit för hög. Det kan också göra att en mindre elleverantör i slutet på året tvingas ”elda för kråkorna” genom att göra av med extra mycket el för att konsumtionen inte ska understiga den producerade elen. Detta minskar både elproducentens avkastning på den egna investeringen och samhällets nytta av den producerade elen.

Fel! Okänt namn på

Ett avgiftssystem som uppmuntrar sådana beteenden är inte rimligt och bör inte införas. I stället bör mindre elleverantörer ges den lagstadgade rätten att leverera el till nätet utöver den egna konsumtionen upp till en viss nivå utan att riskera en nätavgift i efterhand.

Fastprissystem

För att öka produktionen av småskalig förnybar el utöver vad som är möjligt med enbart nettomätning behövs också kompletterande styrmedel. Miljöpartiet anser att ett fastprissystem är nödvändigt för att få ett verkligt genomslag för småskalig förnybar elproduktion. Ett fastprissystem innebär att leverantören får en fast ersättning för den förnybara el som levereras från små vindkrafts- och solcellsanläggningar, högre än för den vanliga elproduktionen. I de länder som lyckats allra bäst med att tillföra småskalig förnybar el till nätet, som Tyskland och Spanien, har man använt just sådana fastprissystem. Med en sådan lagstiftning kan varje medborgare bli elproducent, och elnätbolagen måste ta emot deras elektricitet och betala fasta priser för den.

De tyska hushållen kan då snabbt räkna hem de investeringar de gjort i sin elproduktionsanläggning. Tyskland har genom systemet på kort tid blivit världsledande både på el från vindkraft och från solceller. På köpet har man fått en framgångsrik ny industri för produktion av vind- och solcellsanläggningar som hittills skapat över 130 000 arbetstillfällen. Det fasta högre priset för förnybar el slås ut på alla elkonsumenter och kostnaden ligger i dag på bara ca 10 kronor per hushåll och månad.

Stockholm den 26 oktober 2010

Lise Nordin (MP)

Gustav Fridolin (MP)

Kew Nordqvist (MP)

Jabar Amin (MP)

Mikaela Valtersson (MP)

Maria Ferm (MP)

Stina Bergström (MP)

Tina Ehn (MP)

Jan Lindholm (MP)

Åsa Romson (MP)

Peter Eriksson (MP)